

**Fani Tur - Ignasi Canyardet - Ariadna Salvador
Eduard Marco - Tomeu Payeras**

Solstici d'estiu

7

Joves Poetes de la Mediterrania

Eivissa - Menorca - Barcelona - Valencia - Mallorca

Búger - Campanet

ILLES BALEARS

2004

**JOVES POETES
DE LA MEDITERRÀNIA**

**SOLSTICI
D'ESTIU 7**

DDD Digitally mastered
FABRICADO EN ESPAÑA POR
SONOPRESS-HEREMORY S.A.

compact disc
DIGITAL AUDIO

CD-87

SCAE L.M.I. Ltd. Múscs

© 2004

Deep Legat PM 1039-2004
Made in Spain

**Fani Tur Riera
Ignasi Canyadet
Artadna Salvador
Eduard Marco
Tomeu Payeras**

Solstici d'Estiu 7

Disc compacte

- 1 *Valze*1'41"
Joan Baptista Auli
 Mª Victòria Lasalle, piano

FANI TUR RIERA

- 2 *Ella*1'10"
 3 *Ells*0'36"
 4 *A la Paret...*0'22"
 5 *I just a la vora...*0'26"
 6 *N'hi ha un...*0'32"
 7 *L'altra somriu...*0'31"
 8 *Cobeja, abaltit...*0'31"
 9 *El mot*1'12"
 10 *Us pregunt...*0'33"
 11 *Poema Manuscrit*0'47"

Diu els poemes: **Fani Tur Riera**

IGNASI CANYARDET

- 12 *Poètica*0'24"
 13 *València*1'05"
 14 *Els Turistes*0'30"
 15 *Oda a la Tardor*0'55"
 16 *Nocturn*1'03"
 17 *Paisatge*1'01"
 18 *Analogia*0'51"
 19 *Radiografia Social*0'34"
 20 *Poema Manuscrit*0'15"

Diu els poemes: **Ignasi Canyardet**

ARIADNA SALVADOR

- 21 *Un silenci...*0'18"
 22 *Un tros de cuina...*0'12"
 23 *Hi ha un home...*0'12"
 24 *La nit...*0'11"
 25 *S'endinsava...*0'12"
 26 *La roca adormida...*0'12"
 27 *Las palabras son...*0'27"
 28 *Las palabras querrian...*0'39"

- 29 *Escuchar...*0'46"
 30 *Poema Manuscrit*1'35"

Diu els poemes: **Ariadna Salvador**

EDUARD MARCO

- 31 *Vent*2'34"
 32 *Rachmaninov*0'27"
 33 *Satie*0'58"
 34 *Definició*0'32"
 35 *És perillós, son precipicis*0'51"
 36 *El meu país es un ofici*1'21"
 37 *Canaris*1'02"
 38 *Escrit sobre el dolor*0'41"
 39 *Aules*0'50"
 40 *Poema Manuscrit*0'51"

Diu els poemes: **Eduard Marco**

TOMEU PAYERAS

- 41 *Lluna*0'28"
 42 *Ca nostre*0'27"
 43 *De nit els versos...*0'31"
 44 *Petit poeta*0'37"
 45 *11-M*0'21"
 46 *Neruda s'equivocà de carter*0'38"
 47 *Enamorat...*0'30"
 48 *Qui sortirà de nit...*0'22"
 49 *Cavil·lades*1'07"
 50 *Poema Manuscrit*0'12"

Diu els poemes: **Tomeu Payeras**

- 51 *Llebeig*4'21"
Antoni Martorell
Joan Roig, piano
 52 *Col·loqui*24'17"

Total duració64'15"

TERRA NATAL

*Arrelar, com un arbre, dins la terra:
no ser núvol endut d'un poc de vent.
Sobre els camps coneguts de cada dia,
veure un cel favorable i diferent.
Mirar com cau, quotidià, el crepuscle,
cada cop renovant-me el sentiment.
Damunt la terra nostra i estimada,
del cor neixen el pi, l'aire i l'ocell.
El blanc record de la infantesa hi sura,
i ha de fer bo, aquest sol, als ossos vells.
Vull escoltar-hi aquest parlar que arriba
de molt antic als llavis de la gent.
El meu amor, la ferma companyia,
vull somiar-hi, entre la mar i el vent.*

Marià Villangómez

De ELEGIES I PAISATGES (1933-1943)

La Fundació ACA - Aula Poètica de Búger i la Fundació Joan Amengual i Pericàs de Campanet han unit esforços per dur endavant el projecte d'editar els joves poetes dintre d'una col·lecció titulada *Solstici d'Estiu*. Baix el suport de la Conselleria d'Educació i Cultura i de Presidència i Esports del Govern de les Illes Balears, Consell Insular d'Eivissa i Formentera - Conselleria de Cultura, Consell Insular de Menorca - Conselleria de Cultura, Generalitat de Catalunya - Departament de Cultura i Generalitat Valenciana - Conselleria de Cultura

Primera edició: © i ® Fundació ACA - Fundació Joan Amengual i Pericàs, Búger-Campanet, 2004

Disseny: Fundació ACA - Aula Poètica, Son Bieli-Búger.

Coordina: Antoni Gost - Coordinador de l'Aula Poètica.

Arts Gràfiques: Impremta Bergas - sa Pobla.

Aquesta edició del Solstici d'Estiu inclou un disc compacte amb els poemes recitats pels propis autors.

Fundació ACA

és membre de la / es miembro de la /
is a member of the / ist Mitglied von der :

European Conference
of Promoters of New Music

Informació:

Fundació ACA - Son Bieli
07311 Búger • Mallorca - Illes Balears (Espanya)
Tel. (+34) 971 51 65 01 - Fax: 971 51 65 02
www.fundacioaca.org
e-mail: fundacioaca@fundacioaca.org

Organitzen:

Fundació
Àrea Creació Acústica
Son Bielí · Búger

Consell de
Mallorca

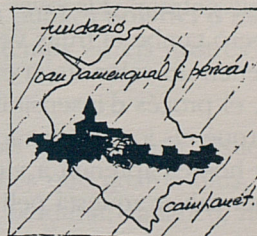
■ Departament de Cultura

Aula
Poètica

ART : *arts*

"Naturalesa, Artesania i Gastronomia"

Amb el suport:

Govern
de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Cultura
Conselleria de Presidència i Esports

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE CULTURA, EDUCACIÓ I ESPORT

CONSELL INSULAR
D'EIVISSA I FORMENTERA
Conselleria de Cultura

CONSELL INSULAR DE MENORCA
CONSELLERIA DE CULTURA

Pens, quan escolt la paraula “**jove**”, en aquella cançó popular que va enregistrar el grup **Menorquí Traginada**, i que parla de figues verdes. Les figues poden ser verdes, però “si no maduren aquesta setmana, ja maduraran la setmana que entrem”. Els joves poetes de La **Mediterrània** convocats al **Solstici d'Estiu** d'ACA potser estiguin verds, però també el fruits verds s'han d'agafar. Hem d'escoltar el que diuen el joves, perquè els seus ulls i el seu cor tenen un valor afegit en el moment de la creació. La corrupció és el darrer que es perd, o dit d'una altre manera, el procés d'insensibilització és lent. Per això es creu que la poesia és cosa de joves, i en part és cert, però perquè els joves encara tenen el gust i les mans netes per dir el món. Madurar, en part, significa perdre visió. Els homes aprenen a viure a mesura que queden cecs, que perden la pell, i els artistes, els poetes, han nascut per salvar aquesta pell en que tots podem sentir-nos vius.

Mereix tot el recolzament qualsevol iniciativa que intenti donar altaveus als poetes. I aquesta nova edició del **Solstici d'Estiu**, amb el seu llibre de luxe, sembla un fruit ben madur dins la senalla de la literatura que es fa a les Illes, i ja engata amb el seu perfum horitzons més enllà de la mar.

Francesc Fiol.

Conseller d'Educació i Cultura
del Govern de les Illes Balears.

La poesía es el eco de la melodía del universo en el corazón de los humanos.

Rabindranath Tagore

Un anys més, la **Fundació ACA** ens sorprèn amb l'edició d'un llibre i un CD dedicats al **Joves Poetes de la Mediterrània** i a les seves obres. Un llibre que recull les vocacions artístiques dels nostres joves, plens d'il·lusió i de sentiments, i de ganes de donar a conèixer al món la seva veu. La **Fundació ACA**, dins el seu compromís amb l'art i la cultura, ha fet seu aquest repte poètic, i per setè any consecutiu publica **Solstici d'Estiu**, amb l'ànim que la llum que ens aportem les paraules dels poetes durin molt més temps en els nostres cors que les ombres que giren al nostre voltant.

Al **Solstici d'Estiu**, el dia s'allarga fins al seu límit màxim, guanyant el pols a l'obscuritat. Estic segura que aquest llibre tindrà també aquest efecte alliberador, i que gràcies a les poesies que guarda dins, tots podrem gaudir d'una mica més de claror a la nostra vida. I qui sap si aquesta podrà perdurar, almanco, fins al pròxim solstici.

M'agradaria donar les gràcies, una vegada més, a la **Fundació ACA** per aquesta tasca de difusió cultural que varen emprendre fa anys, però també per la seva feina de caire més social i solidari. La sensibilitat que s'in-tueix en aquesta publicació es deixa sentir a la resta de les seves activitats. Enhorabona.

M^a. Rosa Puig Oliver

Conselleria de Presidència i Esports
del Govern de les Illes Balears

La **Fundació ACA** està realitzant una tasca fonamental per donar a conèixer la feina de creació que s'està fent a casa nostra, en els àmbits musical i literari. Estic convençut que necessitam de mitjans per donar a conèixer les obres de joves creadors en els diversos terrenys de l'art, per això consider que hem d'alegrar-nos del que fa la **Fundació ACA**.

Amb la col·lecció **Solstici d'Estiu** està fent possible donar a conèixer la creació de joves poetes d'arreu dels **Països Catalans**. És una satisfacció comprovar que la nostra llengua, la llengua catalana, té joves conreadors de la talla dels qui tenim l'ocasió de llegir en aquest **Solstici d'Estiu** (una llengua, per cert, que en aquesta nova Europa que properament estrenarà constitució, l'Europa de la multiculturalitat, diuen, encara no és llengua oficial, malgrat la parlem milions d'uropeus).

La poesia és el llenguatge que permet arribar on d'altres no arriben. És el llenguatge que permet expressar el que d'altra manera quedaria a les fosques. Un llenguatge que investiga, un llenguatge a voltes transgressor.

Els poetes tenen la paraula. Escoltem-los.

Mateu Martínez,
Conseller de Cultura i Educació de Menorca

*A un/a poeta
Més enllà de la frase transparent,
Del cristall on s'aboca la mirada,
Hi panteixa l'angúnia desvetllada
I la desesperança es fa present.*

(Fragment del sonet "A un poeta" de Marià Villangómez)

Marià Villangómez, a qui la **Fundació ACA** dedicà un bell homenatge a través de la col·lecció **Veu de Poeta**, parla en aquesta obra de la feina d'escriure poesia, un dels seus temes recurrents i a la qual s'han encaminat els i les joves poetes que enguany participen a la setena edició del **Solstici d'Estiu**, que enguany van i vénen de **Menorca, Barcelona, Mallorca, Eivissa i València**.

Entre ells, perquè tenc el gust de conèixer-la, vull destacar la jove escriptora eivissenca **Fani Tur**, de la qual el **Consell Insular** va publicar l'any passat l'obra *Les formigues d'or* amb la qual guanyà la segona edició del **Premi de narracions curtes Joan Castelló Guasch** i que també ha estat premiada a la darrera convocatòria d'**Art Jove** – en narrativa i poesia – del **Govern**. Aquí ens fa avinent la seva obra poètica primerenca.

Vull agrair a la **Fundació ACA** la difusió a través de **Solstici d'Estiu** de l'obra dels i de les joves poetes en la nostra llengua, no només per la seva publicació – molt acurada, ben dissenyada – sinó pel periple que du els poetes de port en port de la nostra **Mediterrània** a llegir la seva obra en una experiència que, ben segur, reforçarà el seu camí literari.

Carolina Torres Cabañero

Consellera del Departament de Cultura
Del Consell Insular d'Eivissa i Formentera

"A mitjanit un fonògraf/ no us diria si aquell so/ pertany a l'alfabet..." així comença un poema del poeta valencià **Eduard Marco**, un poema que encertadament pot resumir la música, el persuasiu llenguatge d'uns versos, en la mitja nit d'una àvida lectura, no sabem a ciència certa de què estan fetes les emocions que transmeten: a quin alfabet o a quina llengua pertanyen. I d'alfabets lírics sap molt este poeta en l'haver del qual compta amb premis de prestigi i amb una obra que s'encamina irremeiablement cap a una fecunda maduresa.

La poesia d'**Eduard Marco** està feta de músiques poc transitades en la nostra jove poesia actual. El temps, la terra que el rodeja, els silencis de què està fet l'ésser humà, ens els transmet el poeta amb una tonalitat que bascula eficaçment entre la voluntat de reflexió teòrica i una suggeridora vitalitat, de manera que ens enfrontem davant d'una estilització de la realitat, tan difícil de quantificar i, d'altra banda, tan inherent a la poesia que es pree.

Vull agrair a la **Fundació ACA** la difusió de la poesia d'**Eduard Marco**, la qual, a través de la setena edició de **Solstici d'Estiu**, solcarà, per uns dies i en companyia de l'obra d'altres jòvens poetes, el **Mediterrani**, el nostre mar savi que tanta poesia ha escoltat i ha inspirat.

Esteban González Pons

Conseller de Cultura, Educació i Esports
de la Generalitat Valenciana

No sembla gens desenraonat pensar que una Fundació que ha dedicat una part notable dels seus esforços a la música es trobi, paulatinament i de bon grat, embarcada en la promoció dels poetes. Aquest últims anys la **Fundació ACA** ja ens havia regalat amb una iniciativa molt lloable, la sèrie intitulada “**Veu de poeta**”: unes gravacions d'autors que llegien els seus propis poemes, acompanyades d'un llibret amb el text i les traduccions castellanes i angleses (n'hi ha d'excel·lents de **Gabriel de la S.T. Sampol** o de **Sam Abrams**). Poder escoltar ara, per exemple, al costat de la veu de **Jean Serra**, la del mateix **Marià Villangómez** que diu algun dels seus poemes, al disc setè d'aquella sèrie, és encara una experiència que fa estremir.

Si aquella iniciativa era tan meritòria, perquè retornava l'oralitat a noms consagrats com **Jaume Pomar**, **Biel Mesquida**, **Antoni Vidal Ferrando**, **Villangómez** i d'altres, la iniciativa de “**Solstici d'estiu**” encara ho és més, ja que ara es tracta sobretot de donar veu a poetes joves, de proporcionar —al caliu encès de les nits més curtes i intenses de l'any— una “primera” veu a aquells que ja destaquen en les primeres armes de l'art d'extreure del llenguatge alguna potencialitat més que allò que, habitualment, solem atribuir al simple “significat”. La **Fundació ACA - Aula Poètica** de **Búger** i la **Fundació Joan Amengual i Pericàs** de **Campanet**, aconsegueixen, així, fer difusió de textos que van ser creats en el silenci de la privacitat, en els laberints del somni, o en la simbologia necessària de les paraules. I ho fan, plegades, sota una forma artística depurada, amb una mostra generosa dels autors seleccionats, perquè aquests primers passos puguin deixar de banda la natural vacil·lació i presentar-se amb fortalesa, seguretat i una dignitat notabilíssima.

Des de la **Institució de les Lletres Catalanes**, que té com a finalitat la promoció i difusió de la literatura en la nostra llengua i dels seus autors, aquests “**Solsticis d'Estiu**” són una confirmació més de la vitalitat de l'escriptura entre els més joves i de com la paraula concentrada i intensa de la poesia ha d'arrelar, per força, molt endins de la llengua que ens és pròpia. Molt enllà del sotmetiment a les regles del mercat, als ponts de la globalització, a les imposicions o als veïnatges, hi ha una paraula íntima per dir (o per interrogar, per investigar, per endevinar) allò que ens commou, i aquesta és la llengua amb què hem anomenat la terra, el joc, l'aigua i les mans de la mare. En aquest nou “**Solstici d'Estiu**” les paraules de **Tomeu Payeras**, **Ignasi Canyardet**, **Fani Tur**, **Ariadna Salvador** i **Eduard Marco**, tornen a ser, doncs, essencials, com ho és tota imitació del foc amb què els homes volem celebrar el misteri de l'existència.

Francesc Parcerisas

Director

Institució de les Lletres Catalanes

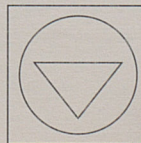
Fani Tur, Ariadna Salvador, Antoni Gost i Ignasi Canyardet,
al mirador *Joan Alcover "Cap al tard"* - Son Bielí - Búger

Foto: **Antoni Caimari**

LLIBRE DE POEMES

**Fani Tur - Ignasi Canyardet - Ariadna Salvador
Eduard Marco - Tomeu Payeras**

Solstici d'estiu

Joves Poetes de la Mediterrania

FANI TUR

Foto: **Antoni Caimari.**

EL MOT

ELLA

A poc a poc,
enderrocada,
sens presses
ni desig,
través la llinda,
fita de pedra gelada.

Dèdal isolat
de passadissos obacs,
portes amb clau
i una llum al final.
Segueix avançant.

Claror salicant
a través del pany.
Atans l'ull indiscret
per a sotjar l'altre costat,
aquella llunyana realitat.

Estreny
la clau daurada
i, circumspecta,
la faig rodar.
Camín envant,
dos... tres passes...
ignorant que,
darrere meu,
parany inesperat,
algú l'ha tornat
a fer rodar,
deixant-me sola,
amb l'ignot esbart.

He cridat el nom
d'aquells que m'estimaven;
he lluitat contra l'envà,
tancat, clos, aïllat.
He aürtat, sagnant;
he pregat, plorant...

ELLS

Ara ja els veig:
embolcallats de blanc,
teles que els envelen
fins a baix.
Quants n'hi ha?
No els gos contar.
Aquell d'allà,
amb esguard vesànic,
des del racó més llunyà,
em sotja
sense aturall
i m'enlair al seu costat...

-Per què ets aquí?

*-Diuen que vaig fer mal i, ara,
esvanida la remembrança,
només em resta mirar,
romandre una tornada
que sé no tornarà.*

A la paret,
closa nívia i perpètua,
hi ha una clivella,
esquerda roïna,
sendera que ella
recorre tothora...

-Per què arpeges,
porfidiosa,
l'ungla
a la fenella?

-M'esgarrap la pell
per sagnar
de la mateixa faisó
que ho va fer ell.

I, just a la vora,
aquella altra dama,
s'arranja,
com a nàiade,
l'agrisada,
llarguera cabellera,
amb pinta argentada.

*-Per què no escapses
l'hòrrida filagarsa?*

*-Perquè ,amb sogall,
per aquella finestra
no podria fugir jamai.
Per descendir,
cal llibant, ferm i llarg.*

N'hi ha un que es creu flàmula
i, amb braços estesos,
recorre la sala,
escriessant el desig
que l'espira esdevingui branda.
Itera l'anhel candent,
l'espurna creixent,
vermellor de foguerada
que, al cap i a la fi,
romandrà romanalla.

*-Per què desitges
l'abrivada flama?*

*-Incipient encenall
però, algun dia,
moriré a la pira,
mudant l'immens fogall
en innocent tisa.*

EL MOT

L'altra somriu, complaguda,
bressant l'embolcallat pedaç,
cantant al transparent infant,
caramull de draps blancs.
Gronxa la fràgil remembrança,
esberladissa imatge,
indefensa recordança
de l'acorat fill.

-Per què engronses
la blanca roba?

-Oh! Trencadissa criatura!
Diuen que se'n va anar,
però, verament,
som l'única que,
entre els meus braços,
el pot sotjar.

Cobeja, abaltit,
l'immens pèlag
i, agitada l'ona,
afonar-s'hi i morir.
Deleja el diàfan fons,
òbit transparent,
nítida evasió.
Enfondir-s'hi i fugir,
anegat d'efluent
amb regust salabrós.

-Per què t'enfondes
en el no-res?

-Jo delerava mullar
ma corsecada vida,
fa temps deturada,
amputar els dies
amb saguera glopada.

EL MOT

No puc capir
aquesta quimera.
Per què som aquí?
Jo no tenc esguard dement...
Qui m'ha embarrat de l'abans?
Jo no em tortur la pell...
On és l'home que jo am?
Jo no anhel llarg cabell...

Trencaré aquest mur ferm
i fugiré... Mes...
Què és això? Torn a escoltar-lo,
l'abominable mot...
Callau veus tremebundes!
La vostra mentida corca
la meua veritat!
M'acostau un mirall?
Em cobriré el rostre
per no albirar el vostre atansament,
per no escoltar la falsa,
per no reflectir-m'hi,
en aquest món erm i desolat,
en aquest espill rovellat.

No puc pair
aquest miratge.
Per què som aquí?
Jo no desig ardent flama...
Qui m'ha clos de l'ahir?
Jo no pateix llosa d'infant...
On és aquell que m'estim?
Jo no vull finir entre oneig...

Ara em parlau,
dient-me que no som diferent,
que també he de romandre
en aquest lloc evitern.
Paratge emblanquinat,
ni cel ni infern,
indret enreixat,
inici de turment,
infinit, etern.

Us pregunt com hi he arribat
i em narrau la història
d'una dona que ha perdut
son amant,
que ha travessat la llinda
i que també la hi han embarrat;
que no ha gosat albirar
la realitat,
aquella folla imatge
de trastornada testa,
com ells,
els del mirall.

Com aquells que,
tediosos,
li han recordat el mot,
el nou nom de dama,
dement, orada,
repetint-li una,
dues vegades,
que és ella,
per a sempre,
la nova pertorbada.

Anit he tengut un somni,
suspecte...
Ajonada en l'insondable,
delejava la claredat,
mes algú m' estorava,
colèric,
des de baix.

d'alba fou gelada,
ma vida,
per a sempre,
bocinets d'espill,
esterlada.

Pora dels meus murs,
envoltada d'ulls,
escalt llengües enverinades
que enllorden, insistents,
antigues remembrances...
d'aldients pensades.

He perdut el coratge,
estèril lliuita...
He cercat recer,
evitern refús...
Aturaré el temps i, inerte,
jurgaré entre les closos
de mon esperit.

A través de la seua obra, Fani ha aconseguit establir matèria de comunicació conseqüent des del seu món intern fins al seu entorn. L'absència d'experiència se supera a través d'un gran sentit imaginatiu que beu de les fonts de l'observació que ella mateixa enriqueix des de totes les perspectives possibles imaginables i inimaginables.

En crear els personatges poètics presenta un joc d'aparent ambigüitat sobre el seu significat dins de l'engranatge de l'obra, malgrat que, en el fons, la pretensió és permetre al lector captar les peculiaritats i sentir-se, per tant, particip o còmplice en el desenvolupament de l'acció poètica.

Rere la lectura, hom resta en suspensió dins del pòsit dens que a manera de conclusió obté per a si mateix. Així, transcorregut cert temps, la seua poesia encara provoca cavil·lacions, inquietuds, incògnites resoltes i algunes altres per resoldre.

Com a colofó i endinsant-nos en terrenys on només podem gaudir éssers del seu entorn pròxim, s'haurien d'esmentar les seues qualitats com a intèrpret de la seua obra, la qual adquireix, d'aquesta manera, una gran riquesa. Així, la lectura esdevé deliciosa en escoltar-la de l'autora, ja que constitueix un viatge imaginatiu on hom pot enlairar-se fins a la realitat després dels seus versos.

Fernando Gómez Castro

Vaig néixer el 20 de març de fa vint-i-nou anys a Eivissa i crec que la meua afició cap a l'escriptura va néixer quan, ja de ben petita, observava com el meu germà Toni Julià escrivia al seu escriptori perquè, segons la meua mare, encara que no tengués prou edat per anar a l'escola, jo ja m'havia encaparrotrat dient que volia fer el mateix que en Julià. Tot seguit, la meua imaginació es va enriquir amb els contes tendres que em contava ella i els contes de por que em contava mon pare. Així, el primer resultat profitós d'aquesta experiència familiar va sorgir quan només tenia catorze anys i vaig guanyar un premi que l'Ajuntament de Vila havia convocat per sant Jordi. Després d'això, vaig escriure només pels meus amics i record molt bé quan a les aules de l'escola, "Sa Graduada", els passava per sota la taula les històries que havia escrit la nit anterior amb aquella màquina d'escriure tan antiga que encara conserv aquí mateix, al meu costat. Van passar quatre anys més fins que vaig enviar la narració *Flors... rosada d'estiu* al Premi Baladre, convocat per l'Institut d'Estudis Eivissencs, el jurat del qual va decidir atorgar-me l'accèssit del premi. Vaig rebre la notícia mentre prenia un cafè amb uns amics a Palma, durant el primer any de la meua experiència com a universitària. Al llarg d'aquests cinc anys vaig iniciar la meua tasca com a col·laboradora en l'almanac *El Pitiús* i, en tornar a Eivissa, vaig reiniciar la meua afició presentant un recull de relats al Premi Joan Castelló, convocat pel Consell Insular d'Eivissa i Formentera guanyant amb *Les formigues d'or*. Finalment, l'any passat vaig guanyar el segon premi de relats del certamen "Art Jove" amb *Travessant el líquid confit*. Com hom pot comprovar, fins aquí tot el que havia escrit eren relats, però va ser també l'any passat quan em vaig adonar que hi havia sentiments que no es podien expressar a través de la prosa. Vaig iniciar la meua aventura amb la poesia escrivint la història d'una dona en el precís moment en què s'adona que ja no pertany a la nostra realitat perquè ha embogit d'amor i ja només podrà romandre envoltada d'altres bojos, amb altres patiments, amb llurs històries. Vaig enviar aquests versos amb el títol de *El Mot* al certamen de poesia d'"Art Jove" i vaig guanyar el primer premi, la qual cosa em va fer descobrir una part de mi que encara no coneixia. És per això que ara, gràcies a la Fundació ACA, en teniu una selecció a les vostres mans, cosa que vull agrair de tot cor perquè aquestes empenyes són les que ens animen a seguir escrivint. Per acabar, no voldria concloure sense agrair els grans moments d'inspiració que he assolit gràcies a en Fernando Gómez Castro, al qual li dedic *El Mot*, els meus primers versos

Fani Tur

CURRICULUM

DADES ACADÈMIQUES:

- Accés a la UIB a través de PAAU
- 1993-1998. Llicenciatura en Filologia Catalana per la UIB
- Certificat de Coneixements Superiors de català, orals i escrits (Certificat D),
Junta Avaluadora de Català.
- Certificat de Català Administratiu (Certificat E), JAC (1999)
- CAP (Curs d'Aptitud Pedagògica) (300 h.)

CURSOS:

- 1993-1994. Curs del nivell D (SUPERIOR) dels "Cursos de Llengua Catalana" organitzat per la UIB; 35 hores lectives.
- Octubre- Juny de 1994-1995. "IV Curs de Literatura Universal" organitzat per la UIB i Obra Social i Cultural de "SA NOSTRA"; 25 hores lectives.
- Octubre-Març de 1995-1996. "Vé. Curs de Literatura Universal" organitzat per la UIB i Obra Social i Cultural de "SA NOSTRA"; 30 hores lectives.
- Novembre de 1995. "Curs d'esperanto" organitzat pel Bloc d'Estudiants Independentistes; 4 hores lectives.
- Novembre de 1996. "Congrés de Rondallística: Rondalles de Mallorca, Rondalles del Món" organitzat pel Govern Balear; 20 hores lectives.
- Octubre de 1997. "Franquisme i transició democràtica a les terres de parla catalana. Cultura i societat" organitzat per l'Institut d'Estudis Baleàrics i l'Institut d'Estudis Ilerdencs; 30 hores lectives.
- 29 de Novembre de 1997. "XII Jornada d'Onomàstica i Toponímia" organitzat pel Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la UIB.
- 1997-1998. "Jornades d'Estudi Mallorca entre dos segles (1997-1905)" organitzat per la UIB, Fundació "La Caixa" i el Consell de Mallorca; 34 hores lectives.
- 24 d'Octubre de 1997/22 de Maig de 1998. "II Curs de Pensament i Cultural Clàssica. La Mitologia" organitzat pel Departament de Filosofia de la UIB; 10 hores lectives.

EXPERIÈNCIA PROFESSIONAL:

- Professora de Català per a Adults Cursos 1998-1999, 1999-2000 (Institut d'Estudis Eivissencs)
- Ajudant d'aula durant les proves escrites dels certificats A (6-2-99), B (14-2-99) i C (20-2-99) a la convocatòria d'exàmens del mes de febrer de la Junta Avaluadora de Català, organitzada per Joan Albert Ribes (Secció Lingüística del Consell Insular d'Eivissa i Formentera)
- Examinadora oral durant les proves dels certificats A, B i C de a la convocatòries d'exàmens de la Junta Avaluadora de Català de l'any 2000, 2001, 2002 i 2003.
- Pràctiques de la carrera (CAP) realitzades a l'Institut de Santa Maria d'Eivissa, sota la tutoria de Bernat Joan i Marí.
- Col·laboració tècnica per a la realització de les proves de nivell per a l'estudi del grau de coneixement de llengua catalana assolit per l'alumnat de les Illes Balears en obtenir el Graduat en Educació Secundària Obligatòria a grups de centres seleccionats per a la mostra representativa del conjunt d'alumnes de les Illes, sota la direcció de la Conselleria d'Educació i Cultura.
- Curs de Català a "Sa Nostra" d'Eivissa, organitzat per CIAC (CONSULTORIA I ASSESSORIA DE FORMACIÓ), General Riera, 5, 8è-D, 07003 Palma de Mallorca.
- Professora de Llengua i Literatura Catalanes (Juliol 2000-Desembre 2000) a l'Acadèmica "Elena Romero", C. Bartomeu Vicent Ramon, núm. 19, 1r, 07800 (Eivissa)
- Intèrpret i Administrativa (Juliol 2000-Desembre 2000) de la Comissaria de Policia Nacional d'Eivissa) (Secció DNI i Oficina d'Estrangeria)
- Coordinadora del Centre d'Autoaprenentatge de Llengua Catalana d'Eivissa sota conveni del Govern Balear, Consell Insular d'Eivissa i Formentera i Ajuntament d'Eivissa (2000-2003).
- Actualment, professora de secundària de Llengua i Literatura Catalanes al Centre d'Educació Secundària "Mestral" (Eivissa).

PREMIS:

- 1993, Accèssit del "Premi Baladre" amb la narració "Flors... rosada d'estiu", organitzat per l'Institut d'Estudis Eivissencs.
- 2002, Premi "Joan Castelló", amb el recull de relats curts "Les formigues d'or", convocat per la Conselleria de Cultura del Consell Insular d'Eivissa i Formentera, amb la publicació de l'obra (Editorial Mediterrània)
- 2003, Primer premi de Poesia "Art Jove", convocat pel Govern Balear amb el recull "El mot".
- 2003, Segon premi de Relats Curs "Art Jove", convocat pel Govern Balear amb el relat "Travessant el líquid confi".

ACTES CULTURALS:

- Presentació del poeta Jean Serra a l'exposició poètica "La doble mirada", organitzada per la Delegació d'Educació d'Eivissa i Formentera (08-03-2001)
- Membre del jurat de la Beca d'Investigació de Cultura, Educació o Joventut sobre la "Situació sociolingüística a l'àmbit insular", convocada pel Consell Insular d'Eivissa i Formentera (2001)
- Jurat del "IX Concurs Puig de Missa de Poesia", convocat per l'Ajuntament de Santa Eulària des Riu" (15-03-2002)
- Col·laboradora de ràdio (COPE EIVISSA) al programa "La maleta de sueños" a l'apartat dedicat a la llengua catalana:
 - 01-06-2002: "Què és un Centre d'Autoaprenentatge de Llengua?"
 - 08-06-2002: "Què és l'eivissenc?"
 - 15-06-2002: "El fameliar"
 - 22-06-2002: "Refranys catalans de Sant Joan"
 - 29-06-2002: "La partícula -CA-. Saludar en català"
 - 06-07-2002: "L'uc pagès"
 - 13-07-2002: "Les presentacions. Verb -ser- i -dir-se-"
 - 20-07-2002: "Les dades personals. Els números"
 - 27-07-2002: "Fòrmules de comiat"
- Presidenta del jurat de la Beca d'Investigació de Cultura, Educació i Joventut sobre "Microtoponímia a les Illes Pitiüses", convocada pel Consell Insular d'Eivissa i Formentera (2002)
- Comunicació ("El Centre d'Autoaprenentatge: unaopció integradora") a les Jornades sobre "Llengua i immigració" (28, 29 i 30 de novembre de 2002, organitzades per l'Ajuntament d'Eivissa, el Govern de les Illes Balears i la UIB), a l'extensió d'Eivissa de la Universitat de les Illes Balears.

- Acte de presentació del llibre "Les formigues d'or" (18-03-2003) realitzada per Marià Torres, Fanny Tur (Consellera de Cultura) i el director de l'Editorial Mediterrània a la Sala de Plens del Consell Insular d'Eivissa i Formentera.
- Presidenta del jurat del "Premi Ramon Muntaner de Narrativa i del "Premi Marià Villangómez de Poesia", convocat per la Conselleria de Cultura del Consell d'Eivissa i Formentera (2003).
- Vocal del jurat del concurs "Les Pitiüses que estim!" convocat per la Conselleria d'Urbanisme del Consell Insular d'Eivissa i Formentera (2003)
- Membre del jurat del premi literari "Nit de Sant Joan", convocat per l'Institut d'Estudis Eivissencs. (2003)
- Membre del jurat del premi "Baladre", convocat per l'Institut d'Estudis Eivissencs (2003)
- Presidenta del Jurat del premi "Sant Jordi", convocat pel CIEF (2004)

PUBLICACIONS:

- Participació en l'almanac "El Pitiús 1995", Institut d'Estudis Eivissencs ("Flaire de llegenda", pàg. 124)
- Participació en l'almanac "El Pitiús 1996", Institut d'Estudis Eivissencs ("A valtros", pàg. 140)
- Participació en l'almanac "El Pitiús 1997", Institut d'Estudis Eivissencs ("8 d'agost del 96", pàg. 111)
- Participació en l'almanac "El Pitiús 1998", Institut d'Estudis Eivissencs ("Anècdotes d'un contrabandista", pàg. 106)
- Participació en l'almanac "El Pitiús 1999", Institut d'Estudis Eivissencs ("Entre la ploma i el pinzell", pàg. 33)
- Participació en la publicació de "El Pitiús 2000", Institut d'Estudis Eivissencs ("Contrast d'estampes", pàg. 37)
- Participació en la publicació de "El Pitiús 2001", IEC ("Contras d'estampes II")
- Participació en la publicació de "El Pitiús 2002", IEC ("Conversa en clau de dita I")
- Participació en la publicació de "El Pitiús 2003", IEC ("Una d'en Toni Mosson des bar Rubió")
- Participació en la publicació de "El Pitiús 2004", IEC ("Conversa en clau de dita II")
- Article a la revista "Papers de Llengua Catalana" (juny de 2001), editada pel CIEF ("Inauguració del Centre d'Autoaprenentatge de Llengua Catalana a Eivissa", pàg. 6)

- Article a la revista "Vila" (juny de 2001), editada per l'Ajuntament d'Eivissa ("El Centre d'Autoaprenentatge de Català ja és una realitat", pàg. 6)
- Article a la revista "Papers de Llengua Catalana" (desembre de 2001), editada pel CIEF ("Més notícies sobre el CAL", pàg. 4)
- Article a la revista "Papers de Llengua Catalana" (juny de 2002), editada pel CIEF ("Centre d'Autoaprenentatge de Català", pàg. 4)
- Article a la revista "Papers de llengua catalana" (juny de 2002), editada pel CIEF ("Parlem bé III", pàg. 15)
- Articles a la revista "Papers de Llengua Catalana" (desembre 2002), editada pel CIEF ("Centre d'Autoaprenentatge de Llengua Catalana", pàg. 11; "Parlem bé IV", pàg. 15)
- "Les formigues d'or" (Editorial Mediterrània). Recull de relats curts (2003)
- Article a la revista "Papers de llengua catalana" núm. 5 ("Parlem bé", pàg. 15).

IGNASI CANYARDET

Foto: **Antoni Caimari**

Poètica

qui posa pedres
unes damunt les altres,
fa munts.

qui encaixa pedres
les unes amb les altres,
parets.

(d'aquests darrers
quasi no en queden)

València

*A Joel, Àlex, Màrius,
David, Laura i Pau*

a la plaça del negret
una gitana coixa
demana almoïna
fent sonar el vas
o un rastafari negre
ven de tot
encenedors ulleres bongós
rellotges collars mocadors
o un neohippie postís
demana tabac
i foc
paper
-ei! si pot ser-
i una xineta
(no costa res)

asseguts a la terrassa del bar
natàlio ens duu la beguda
amb què regam les converses
parlam de coses banals
d'aquest barri del carme
sense personalitat
per exemple
o d'aquesta cultura nostra
(de tanatori, com ha dit algú)

i acabam en una habitació d'hotel
recitant els nostres poemes
-escrits o no per nosaltres-
i esdevenim la gitana
el negre o el tinyós
o aquesta ciutat provinciana
que -pobres de nosaltres-
crèiem entendre

Els turistes

Els estius són feixucs
i humits,
a l'illa.

La xafogor s'aferra,
l'aire pesa, t'acuba,
i els cossos regalimen
sucs àcids.

Angoixant i tangible,
però,
la que més empastifa
és la sensació
que t'encén i t'embafa
de sentir-te estranger
a casa.

Oda a la tardor

Enrere queden els dies més bojos
d'aquesta illa meuca
en què l'única aspiració
era sobreviure, només açò,
als bafs de cremes solars
i als vermells de les pells insolades
i a les carreteres amb sobredosi de trànsit
i a l'alienació definitiva
d'aquesta illa encimentada.

Ara, ha florit el romaní.
Arriben els primers rupits
i amb un parell més de plogudes
serà un bon any d'esclata-sangs.
(Ben bé sembla que s'obren
caramulls d'horitzons de possibilitats...)

Saps que n'ets d'il·lús,
creure que ara et toca a tu
el dret al gaudi del paisatge!

Quin consol més patètic
la monotonia apàtica
dels hiverns afòtics,
la tranquil·litat assassina,
les engrunes!

Nocturn

El crit del sibil·lí esquinça la nit
fosca de les ànimes i bubotes
que passen dolor i penes
mentre el plor de les baldrigues
ressona pels racons de l'illa.
La nit és un ens calidoscòpic,
un voltor que ens rosegua per dins
la tramuntana agenollant tamarells
o una mar de propòsits sense fer,
la foscó descontextualitzadora
que ens despulla les carcasses
que invalida els parapets
amb què amaguem les nostres tares,
que ens fa present
allò que hi ha i no agrada.
En el seu mirall
els cossos semblen irreal:
no ens hi reconeixem
malgrat ser el que som
i no el que voldríem ésser
en els ulls dels altres.

I et refugies en les nits,
creient com un imbècil
que dins d'aquesta trinxera
pots evitar el naufragi dels dies
tot i que realment
no fas altra cosa
que agreujar
el teu ofegament.

Paisatge

Als peus del far
la mirada abraça el contorn,
la totalitat dels marges
d'aquest projecte d'illa,
des del cap de Llebeig
fins al tros de s'Estància,
des del ciment del moll
a l'illot dels Cagaires.

Tot copsat als teus ulls
excepte
els subtils moviments solars
de la vegetació,
el llampeig blau turquesa
de les petites sargantanes,
la salabor del vent
aferrant-se als penyals,
la calentor serena
de l'aigua dels cocons
o els reclams dels ocells
amagats als llentiscles.

Que gros i que petit alhora
tot aquest tros de terra.
Ni allò que creus que saps no saps
dels migrats detalls que constates,
perquè no som res més que açò:
éssers mesquins
mancats de la capacitat
d'entendre res del que ens envolta.

Així i tot, resten les preguntes.

Analogia

Posem-hi, per exemple, un cel blau
amb núvols blancs de formes capcioses
i un sol groc després taronja després vermell
fonent-se en les aigües clares
d'una posta de primers d'abril
al moll esmicolat de l'illa de l'Aire
pentinat per l'escuma d'un onatge dòcil
embravit no fa molt pel temporal

Posem-hi, també, un got de vidre
o una tassa de porcellana blanca
i el comprimit groc o taronja o vermell
fonent-se en l'aigua clara i mineral
d'uns primers dies d'abril marcats
per la baixada súbita de les defenses i
pel xiuxiueig d'efervescències escumoses
del complex vitamínic que s'esmicola.

Radiografia social

Podries fer moltes coses.
Algunes, fins i tot, de profit.
Optimitzaries les potències,
tot allò que pots donar de si.
I contribuir,
encara que no ho sembli,
al progrés de tot,
malgrat l'aportació sigui minsa
(recorda: la platja la formen
tot un conjunt de grans d'arena).
Podries fer moltes coses
però el capvespre pesa
i la vessa et fot.

la fulla d'afaitar
tallant
el globus ocular.

Regen poemes.

Ignasi Canyardet

CANYARDET, Ignasi (Menorca, 1975?). Poeta menorquí del qual es sap molt poca cosa: que s'adormia a les classes de fonètica catalana de la facultat i que tenia un oncle a Badalona que escrivia i estotjava els seus poemes en una capsa de sabates. Sembla que d'aquest familiar li'n ve la vocació.[...] Els seus colors preferits són el verd i el negre. [...] Era i és una persona extremadament vergonyosa i reservada. Treballa de negre literari (bastant mal pagat, per cert) a l'escriptori d'Ismael Pelegrí, que és qui ha de donar la cara per ell. Només es dedica a la cosa aquella de la poesia. Malauradament, l'obra de Canyardet, segons els indicis i els rumors de carrer, una de les més vastes de la literatura catalana actual, roman encara inèdita. Fins avui, tan sols coneixem els pocs poemes que s'han publicat a l'editorial virtual i/o real d'Internet Alfonduco Edicions i en un parell de revistes d'agitació social. [...] Coneixem el nom dels poetes que es troben a la seva mediateca: Pere Gomila, David Lynch, David Castillo, Tom Waits, Lola Gaos, Marc Granell, Lars Von Trier i una llarga lletania de la qual en citam només uns pocs, tot i que aquesta dada no vulgui dir res i no vagi més enllà de la voluntat de treure informació d'on no n'hi ha.

(Extret del Diccionari d'Escriptors Inefables Actuals).

(Si m'ho permeteu, només hi afegiria un poc de teoria: els textos literaris s'han de llegir per ells mateixos, aïllats de qualsevol lligam que hi pugui haver amb el seu autor. El lector és qui dóna o no valor a allò que llegeix. És la seva experiència personal la que fa que el text esdevingui literari. L'escriptor només es dedica a fer propostes.

Grans obres literàries han estat escrites per persones abominables mentre que grans persones han escrit obres abominables. Qui és Ignasi Canyardet? És igual. El valor del text és intrínsec, i és des d'aquest punt de partida que hem d'afrontar-ne la lectura.

Per acabar, vull agrair a Pere Gomila i a Tomeu Vanrell els seus consells i aportacions al trànsit d'idees.

Ismael Pelegrí i Pons)

ARIADNA SALVADOR

Foto: **Antoni Caimari.**

Un silenci
proposa
dues-centes paraules.
Si llancem
les dues-centes paraules
obtindrem
un silenci
que romàn
inalterable.

Un tros de cuina
rera l' ombra d' una espina.
La dona que camina
amb el plat aferrat
a les mans del vespre.
L' home que espera.

ARIADNA SALVADOR

Hi ha un home
netejan el vespre
amb una esponja daurada.

La promesa
de la nit encetada
és l'escuma del dia
i el pressentiment dels somnis.

La nit és un rellotge blau
que se' n va per la finestra
i espera a que dotze llunes
el cridin amb la veu freda
de les campanes.

S' endinsava
el que s' endinsa
per cercar l' arrel
del que cercava
abans de néixer

com comencen
a conèixer

les llavors

després de créixer
a la primera terra.

La roca adormida
és la paciència
d' un home
que desperta
quan la mira.

Si l' home respira,
la roca el convida
a seure.

Las palabras son
para que esta hoja blanca
comience a ser algún lugar
al que poder trasladarse.

Las palabras son
para que esta hoja blanca
tenga un bosque
con un lago
en el que poder reflejarse.

Las palabras
pueden ser
una llave
que abra
el sentido
de nuestra existencia.

Las palabras son,
como todo lenguaje,
las que pueden
comenzar a construir
un mundo
a medida
de nuestro
entendimiento.

Las palabras querrían ser las costillas del cuerpo
pero siempre se quedan fuera.
Las palabras se quedan describiendo.
Las palabras querrían estar viviendo
en las rodillas de los cuerpos para andar en ellos.
Pero las palabras se quedan simulando el trote de los cabellos.
Las palabras no tienen celos,
las palabras no se tiran de los pelos,
las palabras lo saben todo
y por ello no sufren,
y por ello no pagan
las consecuencias
del precio de nuestro conocimiento.
Las palabras son del margen.
Las palabras son moneda de intercambio
de nuestros inalcanzables pensamientos.

Escuchar
las palabras
de otros hombres
para acabar escuchándonos
a nosotros mismos.
Empaparnos de letras,
empapelarnos
de espacios
entre letra y letra,
Enhojarnos
después de palpar
el espacio vacío
entre línea y línea.
Entrar
en cada página
con alma de espía
y dejarse caer
desde lo alto de la tierra
a las profundidades del mar de letras
con los brazos abiertos
y descubriendo el pecho.
Intentar adoptar la máscara de las olas
que avanza y retrocede y cambia
en cada verso
advirtiéndolo
que se trata
de un mismo universo.
Deshojarnos
al ritmo del pasar las hojas
para acabar
fetalmente encogidos
sobre el erguido palo de una "i"
que se había quedado
sin sombrero.

Una mujer con tacones
le dice a un hombre con peluca
que una niña con pintalabios
tiene prisa por ser mujer.

La mendiga descalza
le dice al calvo borracho
que Peter Pan permanece
en el manicomio del tiempo.

Hay un viejo sentado
en un tren de juguete
y una madre que duerme
en la cuna
de un hijo abortado.

Una monja se disfraza de puta
y un soldado se suena los mocos
con una bandera blanca.

El pistolero es un amante
de las flores
que dispara para rematar
los sueños rotos.

Esta dama de rosa
está hichando por ocultar
su corazón negro,
y el hombre de negocios
se pone mas gafas oscuras
para que nadie pueda ver
cómo mienten sus manos.

Aquel que tiembla
se toma una pastilla
para estar tranquilo
y le presta su dolor
al que le recoge muerto.

Unos se visten de billetes
para comprarse
velos y almohadoras.
Todos se apresuran
por asistir
al baile de máscaras.

¿Quién tiene miedo?
¿Quién teme al centavo
que se oculta tras el follaje
de la selva?

¿Quién se construye un yate
gigante para atravesar el océano
sin saber qué es el agua
y para sentir sin embargo
el poder de la ballena?

¿Quiénes construyen castillos de palabras
para ocultar
el inexistente tesoro del reino?

¿Quién se avergüenza
de su propia carne?
¿Quién se deshace
de su fuego interno
para vender su rostro?

¿Quiénes se ocultan
bajo millones de mantas
para olvidar sus sueños?

¿Quién inventó el lenguaje
para un mundo de ciegos?

PALABRAULES

Em pregunto si el que tria el pensament ho fa en primera instància per a fugir de l'amalgama de cossos que l'envolten. Els llibres i els contes de la primera infància són els encarregats d'obrir les portes a una ciutat en construcció que pot ser més a l'abast que la que es trepitja. El que tria creuar el llindar d'aquestes portes és potser perquè intueix una terra més pròxima que la que el cos segella. El camí que inicien les paraules és un camí que va molt més enllà de les paraules.

El mecanisme de construcció d'aquest nou vast univers, tant vast com es vulgui, vast i insaciable, s'alimenta de mitjans que el permeten erigir-se a l'ombra del seu germà. Els medis són aparentment tan fràgils i efectivament tan ressonants com un grapat de lletres, una agrupació de pigments, el resseguiment d'una línia, la projecció d'una llum o el recorregut d'una nota sobre un pentagrama.

Aquests dos mons germans que es retroalimenten i que volen ombrejar-se mútuament, s'adonen més tard que podrien ajudar-se - ja que no són més distints ni menys semblants que totes les coses ho són de les altres - a construir-se i deconstruir-se en equilibri.

El que tria, el que s'aferra doncs, en primera instància, al món construït del pensament i del llenguatge, ho fa fugint de l'amalgama dels cossos que l'envolten i en busca de l'ordre que permeti recompondre'ls.

Em pregunto si el que tria el pensament ho fa en primera instància per a endinsar-se en l'amalgama dels cossos que l'envolten. Els llibres i els contes de la primera infància són els encarregats d'obrir les portes de totes les coses, descobrint els paradigmes del més enllà a on podrem transportar-nos si viatgem amb elles. Que les coses no siguin les coses, que les coses siguin les coses i siguin més que les coses, com les paraules inicien el camí que va més enllà de les paraules. Llegir-les, pensar-les, dir-les per a iniciar un viatge que s'eleva i retorna finalment al punt d'origen.

El que aprèn a llegir, el que aprèn a escriure, es retroba cada dia amb l' amic que l' acompanya en la intraduïble intimitat dels somnis, i l' ajuda a teixir el fil que uneix la familiaritat amb l' extrangeria quan desperta als paranyes d' alguna terra que ha perdut la memòria.

Podria dir que escric per a subratllar el que s' escapa, el que defuig, el que s' escolla entre les escletxes d' una mort assegurada que calla. I perquè allò que calla, allò que és invisible, allò que està quiet deixa de ser-ho quan es nombra. Quan el buit es nombra es transforma en un ple de paraules. Quan la mort es nombra apareix una vida renascuda del mateix cadàver. Escriure per parlar del que no es parla, i perquè el que no es parla és l' arrel de l' arbre que es fa visible a la superfície. Escriure per veure millor, per sentir millor, per a observar aquest arbre en la seva totalitat. I perquè una vida a mitges no és més que un plat sense sopa i una cullera que dèbilment s' esforça per oferir-li a la boca alguna cosa més que un tros de fusta.

Ariadna Salvador

EDUARD MARCO

Foto: **Antoni Caimari**

VENT

¿Què porta el vent gelat d'hivern?

¿Sucre o sal?

¿Terra o neu?

¿Qui ho pot saber si vola i ve

I no s'atura a prop dels peus

Ni de les mans?

¿Durà raïms?

¿Penjolls de vi?

¿Ramells de fruits?

¿Besos robats pillats atracats saltejats

Depredats saquejats desfalcats piratejats?

¿Durà les antigues Paraules per a Júlia

O les Cartes d'amor d' un Comunista?

¿Ho saps? jeh!

¿Durà els ulls sagnats dels assassins dels xiquets de Río

O la metralleta del comandant que escriu poemes d'amor?

¿Algú pot contestar-me?

¿Algú pot dir-me si volant anirà tan lluny que no arribarà mai?

¿Creus que passarà per casa a deixar-te aquella carta

O t'oblidarà com s'obliden els noms?

¿Farà dels arbres balls

I dels mars morts rius vius

I dels cels sols colors blaus

I dels inferns racons serens?

¿Què se'n farà d'ell?. ¿Un cant plorós

Un clam valent un tren passat

Un vaixell bombardejat una serra serrant

Un xiquet somiant un estiu calent?

¿S'aturarà si li ho dius pregant a Déu pels teus morts

Cremant-li el cos amb aquells llumins

D'aquell hotel d'aquella amant?

¿O dirà... ¡oh port de Santa Maria!
¿Pescat el peix fora els caps i els budells?
Alça la vela
Gira el timó
Corre coral
Trenca el cristall pitxell de flors
Aigua estancada mor a la taula el teu jardí
Que jo no et vull far mari
¿Serà que vol els peus a terra
Arbre al corral
Aire d'arena
Rellotge de pluja
Fulla de fusta
Arbre de seda
Canta el gall
Illa llunyana
Poble cercat
Carro cavall
Dos paisatges d'un mirall?
¿Què porta el vent gelat d'hivern que tot ho vol i res pren
Deixant tristesa als vius i riure als morts?
¿Seran carícies als ocells
Plomes de gebre
Pells d'argent
Cant de gàbia
Morta la ràbia gos menjat
Plena la panxa fora la fam?
¿Voldrà entrar en casa i no té clau
Pel pany no cap i passa fred
Vent al carrer?
¿Serà que és hivern
I no vol estar amb ell?
¿Serà que està morint de vent?.

RACHMANINOV

Cavalca Sergei
amb el piano
per l'Estepa.

Dintre d'ell
crida fetalment
la Revolució.

S'obrin els pètals
i el gel
és desfà sol·lícit,

perquè octubre és maig

i el llac
és el lloc
on naix la floresta.

SATIE

a Maite per totes eixes nits de Gymnopédies

Pressuposava l'aire i l'espirava
per si quedés suspès
algun Satie en aquella nota,
eixa illa sonora
de l'última bengala
que va ajudar-te a ser
un home a la deriva,
i va educar-te com un dubte
educa un altre dubte.
Sabia pel camí que trepitjava
que res no trobaria en la distància,
que l'aigua on m'ofegava
també m'ofegaria la tristesa,
una constatació tan certa
que ni encenia el llum ni il·luminava,
tan descarnada,
que senyalà el naufragi i la derrota
com una riba oposa la seua arena exacta
a l'encallada.
L'estàtic pleniluni a l'únic cataclisme.

DEFINICIÓ

Les lletres ploreu com el pol·len de les flors,
i si fa vent, germinen en l'oïda com un cactus
en el rictus que l'ha pres sobtadament. I diuen eco
com si foren dins de l'espeleologia i esperen fermes
com el fetus dinosàuric dins la closca d'ou
que és pedra, pietat i paisatge.

ÉS PERILLÓS. SÓN PRECIPICIS

Amb la força de la boa que t'enreda i et sotmet
en un paratge pantanós, i el fèmur, i la tibia
i el peroné, i les vèrtebres ressonen en la nit
com un cruixit de rama seca,
amb la por amb què un lleó tem l'escomesa massissa de l'elefant,
i la formiga la tona de petjada que s'acosta,
i el cérvol les urpes de l'àguila que l'enlairen, amb la mateixa por,
observe el precipici final dels versos com un suïcida penedit
amb els ulls tancats, espera que algú el salve
de la cornisa estratègica on és manté com una gàrgola
espantada.

EL MEU PAÍS ES UN OFICI

Ara fa 26 anys m'ensenyaren a parlar els llauradors.
A esperar acomodat al marge d'obra
l'aigua lenta que arribava obrint-se pas entre la terra
i abordava els últims metres com suada per l'esforç
d'aquell cavall de tir que hi havia que arengar.
He viscut tota la vida bressolat per eixes mans,
que són les mans dels circs de fa cent anys,
dels llenyataires o els miners d'una comarca encartonada
com l'atrezzo perfecte per a un film de la postguerra.
M'he criat entre camps encesos de palla seca que de nit
semblaven llargues cabelleres del dimoni, i entre cendra
que quedava eternament suspesa imitant la neu dels pics
més alts de les muntanyes. Sembla estrany però, que aquesta vida
indestructible comence a salpicar-se de ferides i d'esquerdes
com els murs de les muralles per on han d'entrar les fletxes,
i és que el temps també té preparats per als guerrers més braus
fossars on aniran com elefants a doblegar les cames de la vida.

CANARIS

El cant d'un bec al son se les turbines d'una fàbrica
o al trot dels cent cavalls d'aquell motor
remou el meu cervell com el sedàs del buscador
l'arena del riu Hudson.

No entenc com pot morir un vol de vell en eixa gàbia
ni com no defalleix el vent del pap cada matí
cansat de fer botar l'alegria d'un ull tort
a un altre ull per por al cuir del domador.

Valdria més que el seu cant declarat en rebel·lia
s'aferrés a la deformació de l'harmonia natural
i concretés un so de vidre i estrabisme.

Que fos la distorsió l'insecte
cridaner entre la farga de l'oïda, i el temps, el degotall
d'esquizofrènia necessària que fes del pres la serp escorredissa
i perillosa alçada en pit contra el govern elemental d'una presó.

ESCRIT SOBRE EL DOLOR

Ara que m'aboque sobre tu amb la mateixa fúria
de la llum que sense escrúpols et mostrava
la clarividència dels dies i la mort,
ara que les serres dels furtius et desarrelaren
per a mi obligant-me a omplir així amb tinta
el buit llunyà d'una altra geografia,
ara que el dolor del tall en el teu cos
esquinça el meu quan part el full en dos
la carn encara viva dels meus dits, ara,
després de tot el cicle, tem que no pugui redimir
l'assassinat amb uns quants versos i tem que tota l'amazònia
claudicada a propòsit dels escriptors no servisca per a res.

AULES

a L. Montesinos per fer-me entendre
no sé com la poesia.

¡Oh, Capitán! ¡Mi Capitán!...

Whitman.

No resoldré tots els enigmes que pensava,
i per contra, deixaré de nous estesos
sobre el dubte que em bressola cada dia.
No sé si el vent després dels anys
haurà tombat la torre altiva on Bécquer
habitava, i tampoc sé, si qui la defenia
a viva veu damunt les taules, encara pensa
que és la millor forma de morir.
Després dels anys, però, he descobert
que aquell rapsode boig tan Whitman
com Whitman era ¡Oh, Capità!

¡El Capità!.

Nosaltres som els nadius de la terra
les lleis imprescindibles dels científics
els fills madurs del ventre de la pedra
la forma de la llum, el seu ofici.

Les úniques respostes conegudes
que no adquireixen res de la pregunta,
l'indici primordial de tots els dubtes
que volen canviar la nostra desfeita en plom.

No importa que ens implantem la consciència
racional d'un home amb rostre d'home,
la fera tendrà l'absurda intriga;
que no és el nou la carta que ens proposa
el límit mesurable de la vida,
és ella la que viu per au discorde.

S. Martí

CAMÍ DE PERFECCIÓ

Vaig conèixer Eduard Marco no fa molts anys en una de les tertúlies que se celebren al cafè Sant Jaume de la ciutat de València. Amb aqueixa mirada intensa i profunda que el caracteritza, i que fou el que primer me'n cridà l'atenció, amb el silenci respectuós i tímid de qui vol aprendre sense causar molèsties, era un dels assistents més assidus i més misteriosos dels no molt nombrosos que hi acudien. Finalment, i veient que no donava el pas, m'hi vaig adreçar i vaig demanar-li que m'ensenyàs allò que escrivia. Em va costar, però ho vaig aconseguir.

Des d'aleshores he seguit la seua trajectòria poètica amb interès i amb plaer. Una trajectòria que, com anunciaven aquells primers poemes que li vaig llegir, ha estat coherent i ferma, basada en la cerca de perfeccionament que caracteritza el seu tarannà humà i poètic.

Des del seu començament la poesia d'Eduard Marco s'ha empeltat de reflexió des de la proximitat, per vivència i professió, a la terra, a l'Horta on viu i que veu amenaçada de mort, una mort cada vegada més propera. Per això, allò que en altres és preocupació teòrica, en ell és realitat vital que trasllada al poema encomanant-li aquell to d'autenticitat tan difícil de definir però tan necessari en poesia.

Aquesta reflexió existencial que ja recorria els seus tres reculls publicats fins ara, Hiverns autònoms, Tres poètic i Ideologiari (amb un poema divisa que és tota una declaració d'intencions: "En la claredat està el misteri. / En l'obscuritat: l'obscuritat"), s'eixampla en maduresa i profunditat en l'últim llibre que ha escrit, La quadratura del cercle, amb el qual ha guanyat enguany el prestigiós premi Manuel Rodríguez Martínez d'Alcoi. Maduresa i profunditat en cada poema i en l'estructura mateixa del llibre que s'obri a reflexions i tonalitats poc transitades per la nostra poesia i aconseguides amb una altura i saviesa que fa confiar en la qualitat de futures propostes.

Marc Granell

València, maig de 2004

Borbotó 10-05-04

Vaig nèixer el 1976 a València, perquè al meu poble Borbotó de 950 habitants evidentment no hi havia hospital. Després i des que tinc ús de raó he comptabilitzat l'agricultura amb els estudis de Filologia Catalana, que vaig acabar quan havia d'acabar, de la mateixa manera que escric perquè he d'escriure i perquè la lectura d'autors com Marc Granell, Carlos Marzal, Vicent Alonso, Manuel Padorno, Vicente Gallego, J.A.González, Brines, Valente, José Hierro, César Simón i molts altres, m'ensenyaren a fer-ho com ho faig. Gràcies a ells no sóc el que esperava i gràcies a ells m'espere encara.

Sobretot però, m'agradaria aprofitar aquesta pàgina no per a parlar de la meua poesia, sinó per agrair als meus pares i germans la seua companyia, indispensable en el viatge. Al meu avi pel flamenc que va llegar-me. A tota la resta de la família Escamilla, com sempre. Als Reus perquè també és ma casa. A la meua família fictícia (Xavier Llorenç i Raúl Esteve) que m'acompanya des de sempre i els acompanye (no podria ser d'altra forma). Als amics. A Lluís Montesinos per les seues classes magistrals sobre els romàntics, la generació del 98 i la generació del 27. A Vicent Alonso per enviar-me al Sant Jaume. A Marc Granell per obrir-me sa casa. Molt especialment a Carmen Pérez per educar-me quan ma mare no podia. Als meus nebots Carles i Gonzalo, l'alegria. I a Maite Reus per ser la meua mà esquerra i els meus ulls en la tenebra de la vida.

Eduard Marco

NOTA BIOGRÁFICA

Eduard Marco i Escamilla va nèixer a Borbotó l'any 1976. És Llicenciat en Filologia Catalana per la Universitat de València on va formar part del grup Qasida de poesia. Ha estat finalista amb el poemari Hiverns autònoms descrits i escrits entre silencis incomprensibles i anuals (Manises, 2001, premi Solstici) i amb l'obra Tres poètic (Burjassot, 2002 premi Vicent Andrés Estellés). Recentment ha obtingut el XXIé Premi de Poesia Manuel Rodríguez Martínez (Alcoi, 2004).

A més també ha organitzat l'exposició de pintura- poesia deformes i el seu catàleg, que contà amb la participació d' 11 pintors i d' 11 poetes com ara Alegre Cremades, José Vergara, Manel Silvestre etc. i poetes com Vicent Alonso, Marc Granell, Isidre Martínez Marzo, Mª Josep Escrivá etc.

Ha publicat també en la Col·lecció de poesia l'Alter(Agost, 2003) el recull Ideologiari i el mateix any una Auca bàsica de pilota valenciana per a la trobada d'escoles en valencià celebrada a Godella l'abril de 2003.

Actualment treballa en una beca de la Conselleria de Cultura sobre la Realització de materials per a l'ús i l'aprenentatge del Valencià per a immigrants.

TOMEU PAYERAS

Foto: **Antoni Caimari**

LLUNA

Ningú te dret al nostre somieig
mes que tu i jo Lluna,
Som teu no perquè ara ho senti,
ni per encant, ni per norma,
ni per aquest vers ni per altre,
Som i seré teu fins que el blau sigui blau
I el verd sigui el color que jo vulgui.
Ningú mai a estat capaç d'atrevir-se
a llevar-te llum.

CA NOSTRE

A Francesc Cantallops Terrassa

He arribat fins aquí per no veure't
i explicar-te res,
no m'havien cremat mai gelades d'Agost com aquestes,
encara que avui tens mes bona cara.
Guardo dins ses butxaques escardes finíssimes de records
teus, s'enlairen
Et promet cuidar el que hem deixares amb la certesa
que aquí, algun dia també serà ca nostre.

TOMEU PAYERAS

De nit els versos prenen formes
i figures extranyíssimes que no
seré mai capaç d'entendre,
jo repòs amb l'estabilitat feta pols
pel va i ve de les mans en la recerca
estúpida però valenta de blaus
necessaris per seguir vivint arrecerat
de tot, menys de tu.
Sembla menys complicat si ho
llegeixes en pantalla, però alerta
que confon.
Ahir tot va ser "tal com raja" sense
tenir coneixement de resposta, i
en l'espera d'un no res vaig trobar una
AMIGA

PETIT POETA

Veig els ulls reflectits dins aquesta tassa de
cafè negríssim, son les quatre i quart
i a mig dia aquestes sabates meves no en volen
més de mi. El vent fa temps que no fa música amb els
meus cabells (era jove) no entenia res però m'agrada-
va no entendreu, imaginava i en podia fer d'això l'ho-
ra i el dia que jo hagués volgut, ara en menys força ho
intent però lluny d'aconseguir-ho m'invent hiverns, i
primaveres, i malsons i cançonetes de bres per ven-
cer una son adulta
que se m'ha instal·lat.

11-M

M'han dit que dueu sang meva:

Com de costum les mans se'm queden
toves intentant assumir-ho

M'han dit que heu deixat un "fins ara"
damunt el taulell de la darrera estació,
però quan heu tornat portaveu una
estranya rialla de vidre.

NERUDA S'EQUIVOCÀ DE CARTER

a Jaume Payeras

Encara que no vulguis, aquest repte de mantenir-nos en pau, m'agrada i t'agrada. Reparteixes somnis a domicili i potser aquesta intel·ligència absurda de no fer mal ens ha fet créixer a sopagades.

No em certifiquis ni em segellis per enviar-me lluny d'aquest cosset teu, els versos fan olor teva, de fora vila com si et sentis a prop d'aquestes mans meves que ara t'enyoren, que fan gestos a l'aire per no tornar grans massa aviat com tu i jo.

CAVIL·LADES

Enamorat de coses grans arribaré a Formentera
me mostraràs nua el desig de sentiments d'estiu que
me guardes, els teus blaus inabastables amor, la
imbecil·litat de quedar quiet enmig dels teus braços
com si aquí el temps no existís, com si fossis
màgia, com si l'agost enguany ja hagi arribat al pri-
mer full d'aquest calendari que vaig esborrant, com
si
hem sabés greu no poder-te estimar.

Qui sortirà de nit
a buscar seny i ensenyar-me de tu?

Qui clourà aquests
ulls que descontents de desig et desitgen?

Qui amaranà els seus llavis per
dormir-me en Pau, i seguir lluitant inacabadament
com he fet sempre?

DIGUES:

Qui esborrarà aquest
solc de ràbia de finals de juliol?

CAVIL·LADES

I

Sempre trobo sa manera
d'encetar-te quan no hi
ets: ara raig de verds
Ulls de nina

II

Si deixés que els versos
es mullaren, s'escolaries
per l'aigua ben igual que
tu dels meus braços

III

No caldrà que els anys
passin, cada volta
d'aquest món és una
paraula més que no
s'escriu

IV

...I quan arribi la tempesta
prendré l'exili cap als papers,
com un infant als braços de
sa mare

V

Sempre expliques millor tot el
que jo vull dir

VI

Avui torn mirador del temps,
observatori d'emocions
gratuïtes, el reflex de paper,
màgia, i tot el que tu d'us
amagat.

VII

Tanmateix no en se
d'amagar-vos res, podria
mostrar-me com hem voldríeu
però no puc:
No m'estimeu pel que he fet
estimeu-me pel que sóc.

VIII

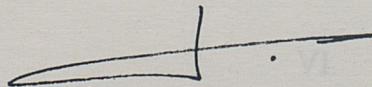
Fingeixes ho saps tan cert
que els regalims de mentides
et vessen per la cara

No he existit mai quan me mireu

M'ANUL.LES

i jo imbècil et dono les gràcies

1-1-04

Tenc el gust de conèixer i el plaer de ser amic d'en Tomeu. Ell es la part artística, plàstica i sonora dels amics. Va néixer a can Pel de Mel ;fill d'en Sito i na Margalida; i germà de n'Emili, amb el qual comparteixen efeccions.

Es un al·lot molt enamorat de tots i per tots els que l'enrevolten –i de si mateix- com així crec que ho demostra en aquest recull de poemes, en que explica allò que li passa en l'esperit. Es un nin que es va fer gran just després d'haver sortit del ventre de sa mare; el nin que neix amb un llapis a la mà, amb una guitarra als braços, amb un flabiol als dits; i no tan sols sonant aquests instruments sinó també fabricant-ne. Viu la cultura popular mallorquina d'una manera molt intensa en un món ton globalitzat i mig ferit de mort per les intenses ganes de carregar-se les senyes d'identitat d'un poble com el nostre. Es un jove que està molt implicat dins el poble de sa Pobla (festes, grup de ball, grup d'esplai...) Sona instruments tan variats com la guitarra, el guitarró, el llaüt, tot tipus de flautes, l'harmònica, el flabiol i el tamborino, la xeremia. I de la mateixa manera fabrica ximbombes i flabiols.

Ara ens presenta el seu caire poètic. No es la primera vegada que ens ofereix la seva visió poètica del món, baldament sis sigui la primera que li serà impresa –si més no un retall- i amb la qual es presenta.

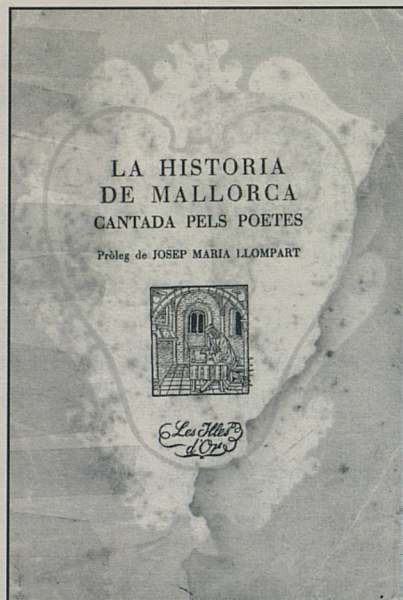
Una de les vies d'expressió de més avior és la poesia (gloses, romanços, cobles ...) a través de la qual s'han anat transmetent sentiments, desitjos, insults i declaracions amoroses tottemps.

En Tomeu s'expressa, en aquest solstici, des d'una angoixa existencial que es deriva d'una Mallorca tan canviant i frenètica.

La seva poesia fa referència al record, a la infància, a l'ahir, de quan ets nadó, de quan tot es permet, quan tot passa per caure i tornar-se aixecar. Amb la mateixa intensitat fa referència a l'amor, i al desamor. Sembla com si tota la seva poesia gires entorn a un ésser que ocupa la major part del seu temps. I de manera transversal, i com a rerafons i complement, a aquests dos eixos, ens queda l'al·lusió a la por, por de perdre o d'haver perdut el temps; por de no saber si ha fet el que calia en cada moment. En Tomeu es un jove que acaba de complir els 22 anys, i amb això vull dir que és el principi de la seva Ítaca. Res pus per la meua part esper que gaudiu d'aquesta obra amb la que ens delecta en Tomeu nostro.

Jaume Payeras Serra

Homenatge

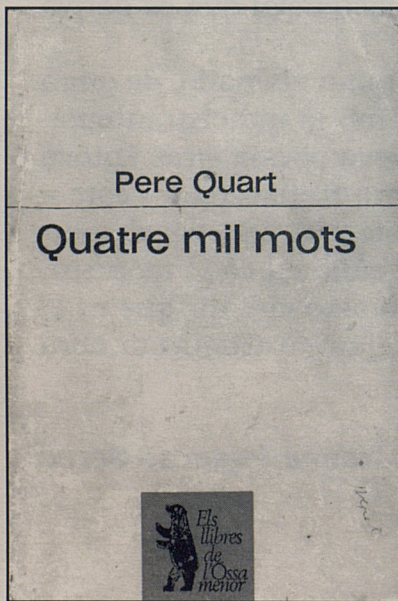

Avui la fossa és freda i ben colgada,
l'aubó florit i naix la primavera,
i el pare al fill mostrant-la de passada
-Aquí, diu, lo *Fogó dels jueus* era

Lo record dels mesquins que aquí moriren
ni sols en pau per caritat reposa,
i llurs ossos que els segles espoltriren
no tenen nom, ni monument, ni llosa.

No us requi, no, Cristians, dar per fermança
quan per aquí passeu, llàgrimes tendres,
perquè algun jorn lo buf de la venjança
no us rebatí pel front aqueixes cendres.

Josep Lluís Pons i Gallarza

Tu, suïcida, coratjós covard,
tries el dia, l'hora i el segon.
Guanyes per mà l'Intrús; l'afer és teu

Com un déu interí, però resolt,
dalles la teva sort, botxí de tu,
un caprici cancel·les de l'atzar.

Provoques a tot risc, per a tu sol,
l'anhelada ruptura del secret
que amb tant de zel preserven els de Dalt.

El nombre de covards és infinit

Els més porucs atupen la muller
al jaç mateix potser, lliça d'amor.

Odi i enveja i cobetjança són
homeis ocults de plena voluntat,
per cautelosos obra de coquins.

Les guerres grans, les guerres dels senyors
són carnatges immunds entre covards.

Resignem-nos: la por és la sal del món.

Pere Quart

**ARIADNA SALVADOR
IGNASI CANYARDET
TOMEU PAYERAS
EDUARD MARCO
FANI TUR**

Solstici d'estiu

Joves Poetes de la Mediterrània